

COMMISSIE WELSTAND EN MONUMENTEN
2021-04

Verslag van de Commissie Welstand en Monumenten, gehouden op dinsdag 23 februari 2021 (on line)

Aanwezig: P. van Assche (voorzitter), de leden I. Bos, H. van Dijk, W. Galema, P. Grosfeld, H. Kijne, M. Schenk, M. Bracht (afdeling Stedenbouw), M. van der Wiel (secretaris) en R. Taapken (uitvoerend secretaris)
Afwezig: B. van Santen (afdeling Erfgoed)

OVERZICHT VERSLAG

- A Ingekomen stukken en mededelingen
- B Notulen Commissie Welstand en Monumenten d.d. 9 februari 2021
- C Algemeen
- D Bouwplannen
 - D1 Kromme Nieuwegracht 62 (Gemeentelijk monument) [Binnenstad]
 - D2 Lundlaan 6 [Sciencepark]
 - D3 Perudreef [Overvecht]
- E Nagekomen plannen
 - E1 Burgemeester Fockema Andrealaan [Oost]
 - E2 Uppsalalaan [Science Park]
 - E3 Nedereindseweg 511 [Rijnenburg]
 - E4 Smaragdplein 36 [Hoograven]
- F Overige bouwplannen

Plannen met preadvies, lijst d.d. 18/02 2021
- G Rondvraag en sluiting

A Ingekomen stukken en mededelingen

*In verband met het coronavirus kan de vergadering niet plaatsvinden in het Stadskantoor. Om te kunnen blijven adviseren en de voortgang van projecten niet te vertragen, is besloten on line te vergaderen. Betrokken architecten worden uitgenodigd deel te nemen aan de vergadering. Om de openbaarheid van de werkwijze van de commissie te garanderen, kunnen belanghebbenden of geïnteresseerden zich als toehoorder vooraf aanmelden bij de secretaris.

B Notulen Commissie Welstand en Monumenten d.d. 9 februari 2021

De notulen van 09/02 2021 worden met enkele wijzigingen vastgesteld.

C Algemeen

D Bouwplannen

D1 Kromme Nieuwegracht 62 (Gemeentelijk monument) [Binnenstad]

(B) *Voorlopig ontwerp herbestemming kerk tot woningen en gezondheidscentrum*

Aanvraag : Valley of Fire Beheer

Ontwerp : Ingrid Maaijwee Architectuur & Bouwhistorie

Het kerkgebouw heeft zijn oorsprong in de 15^e eeuw, maar is ingrijpend verbouwd in 1886. De herbestemming betreft appartementen en een tandartsenpraktijk. Ten behoeve van de praktijk stelt architect Maaijwee een extra toegang voor in de gevel met daarnaast twee lichtsluizen. In de kerkzaal komt een houten volume met op de begane grond de behandelruimten. De bovenste terugliggende verdieping, doorgetrokken tot het gewelf, heeft glazen wanden. Onder de gaanderij worden wanden geplaatst ten behoeve van kantoren. Vanaf de eerste verdieping krijgt de kerk een woonfunctie. Aan de achterzijde komt een nieuwe spiraaltrap voor de ontsluiting van de woningen onder de kap. De langwerpige dakramen worden tussen de roeven geplaatst.

Conclusie

De commissie waardeert de zorgvuldigheid van het ontwerp en het nieuwe programma, vanwege het gedeeltelijk publieke karakter en tevens de meer permante bestemming door de woonfunctie. Het opdelen van de kerk door een toegevoegd volume is voorstelbaar, maar het dichtzetten onder de gaanderij stuit op bezwaren. Deze toevoeging gaat ten koste van de ruimtelijkheid en de beleving van het kerkgebouw. Een meer integrale aanpak wordt gevraagd, wat mogelijk kan leiden tot een grotere sculpturaliteit van de inbouw. Tevens wordt gesuggereerd de plattegrond te heroverwegen om een extra opening in de voorgevel te voorkomen. Een meer ontspannen programma zal nodig zijn ten behoeve van de ruimtelijkheid en voor de herschikking van de plattegrond. De trap aan de achterzijde mag niet als secundaire vluchtweg ogen, maar moet als volwaardig element worden vormgegeven.

De commissie ziet een aangepast plan tegemoet en is nieuwsgierig naar de uitwerking met behoud van historisch materiaal.

D2 Lundlaan 6 [Sciencepark]

(R) *Toelichting Beeldkwaliteitsplan Wilhelmina Kinderziekenhuis*

Aanvraag : UMC

Ontwerp : EGM Architecten

Met het oog op toekomstige uitbreidingen licht architect In 't Veld het Beeldkwaliteitsplan voor het Wilhelmina Kinderziekenhuis toe. De diagonaal gelegen Hoofddijk, die contrasteert met de orthogonale opzet van de campus, zal in de toekomst onderdeel uitmaken van de nieuwe entreezone. Het medisch cluster kenmerkt zich door de pluriforme gebouwen, maar er ligt wel een grid aan ten grondslag.

De vier behandelgebouwen met kleurrijke kopse kanten, onderdeel van de kamstructuur van het WKZ, staan op kolommen om plaats te geven aan het parkeren. Voor een uitbreiding wordt voorgesteld twee kanten met elkaar te verbinden, wat leidt tot een gesloten bouwblok. De zuidoosthoek nabij de Hoofddijk wordt voorzien van hogere kolommen ten behoeve van de openheid naar de omgeving.

Conclusie

De commissie waardeert de aanzet voor een toekomstvisie, maar meent dat er in het Beeldkwaliteitsplan onvoldoende sprake is van een ruimtelijke strategie – eerder een vertaling van de programmatische wensen. De recent aangevraagde uitbreiding

respecteerde de kamstructuur, de nieuwe uitbreiding introduceert een hofstructuur. Inherent aan een ziekenhuis moet er een vorm gevonden worden om ruimte te kunnen geven aan de dynamiek, maar met een toekomstvisie waaruit de samenhang ook duidelijk wordt. De introductie van 'Eenheid in verscheidenheid' roept vragen op. Op stedenbouwkundig niveau wordt geconstateerd dat de gedraaide ligging van het ziekenhuis, met de beoogde uitbreiding, in de knel komt met de landschappelijke lijnen. Deze belangrijke lijnen, als dragers van het gebied, worden nog onvoldoende meegenomen. De beperkte afstand tussen Heidelberglaan en Hoofddijk vereist inventiviteit. Geadviseerd wordt om in het Beeldkwaliteitsplan de afleesbaarheid van de verschillende delen sterker aan te zetten en een duidelijke uitspraak te doen over de omgang met het bestaande complex.

D3 Perudreef [Overvecht] 20-38569

(O) *Aanvraag omgevingsvergunning voor het revitaliseren van een woongebouw met gezondheidszorg en maatschappelijke functies*

Aanvraag : Estea Capital

Ontwerp : Lengkeek architecten en ingenieurs

(zie notulen 29/10 2019 en 09/02 2021)

De kleurcontrasten zijn verminderd door het metselwerk te voorzien van een lichte voeg en de vlak gestucte gevelbanden een warme lichtgrijze kleur te geven. De metalen vlakken tussen de kozijnen worden kwartsgrijs en de ombergrijze waterslag onder de kozijnen loopt door. Architect Kreijne heeft een studie gedaan naar de mogelijkheden voor reliëf in de gevel, maar dat is kostentechnisch niet haalbaar.

Conclusie

De commissie meent dat er sprake is van een genuanceerdere kleurstelling, die warmer oogt en minder contrasteert met de omgeving. Het gebrek aan plasticiteit wordt als gemiste kans gezien. Het doorlopen van de waterslag is van belang om toch een geringe plasticiteit in het gevelbeeld aan te brengen. De verkenning tussen de bovenzijde van de staalplaat en het stuc verdient als kwetsbaar detail nadere aandacht.

De aanvraag omgevingsvergunning wordt voorzien van een positief advies.

E Nagekomen plannen

E1 Burgemeester Fockema Andrealaan [Oost] 20-20855

(Ont) *Aanvraag omgevingsvergunning voor het bouwen van 244 woningen, horeca, fietswerkplaats, kantooruimte, gemeenschappelijke woonkeuken en een expositieruimte – mock-up / materialisering / uitwerking*

Aanvraag : Jebber

Ontwerp : Arons en Gelauff architecten / tlu landschapsarchitecten

(zie notulen 16/10 2018 , 01/10 2019 en 01/09 2020)

Een mock-up geeft inzage in de kleurstelling en architectonische uitwerking van de gekleurde gevelpanelen voor de woontorens. Iedere kleur heeft een licht verschillende glansgraad. De driehoekige perforatie zijn lineair gerangschikt en worden aan de vlakke gevels opgevouwen.

Conclusie

De commissie kan naar aanleiding van bezoek ter plaatse aan de mock-up en aan de hand van geleverd fotomateriaal instemmen met de verdere uitwerking. Aan de voorwaarde gekoppeld aan het eerdere positieve advies is voldaan.

E2 Uppsalalaan [Science Park] 21-03818

(R) *Aanvraag omgevingsvergunning voor de bouw van een tijdelijke 4-laagse parkeergarage*

Aanvraag : Universiteit Utrecht

Ontwerp : Aan de Stegge Twello

(zie notulen 24/11 2020)

Ter plaatse van de traforuimte is de begroeide schanskorf onderbroken. De toegangen zijn iets hoger dan de luchtvoeg en steken door in de lamellengevel.

Conclusie

De commissie voorziet de aanvraag omgevingsvergunning van een positief advies, al constateert zij tevens dat op het gebied van vergroening een kans wordt gemist.

E3 Nedereindseweg 511 [Rijnenburg]

(R) *Voorlopig ontwerp nieuwbouw woning met bijgebouwen*

Ontwerp : M1architectuur

(zie notulen 26/01 2021)

Er is afgezien van het tweelaagse kader in de voorgevel, in plaats daarvan komt, boven de drie uitsparingen tot het maaiveld, op de verdieping een omkaderd venster. De aanbouwen zijn gepotdekseld en voorzien van een rieten kap. De rieten schildkap van het atelier is behouden. De overige bijgebouwen hebben antraciete/zwarte dakpannen met zwarte zonnepanelen gekregen.

Conclusie

De commissie meent dat, met uitzondering van de gewijzigde voorgevel, de aanpassingen tot verbetering hebben geleid. Echter de indeling van de voorgevel refereert aan de achtergevel van een stal, hetgeen wezensvreemd is richting de weg. Deze gevel dient een woonkarakter te hebben passend bij een boerderij. De openingen tot op maaiveld zijn hiermee niet verenigbaar. Een abstracte vormgeving is denkbaar.

Een aangepast voorstel wordt afgewacht.

E4 Smaragdplein 36 [Hoograven]

IA-21-01781

(O) *Indicatieaanvraag voor het na-isoleren en verduurzamen van een appartementengebouw*

Aanvraag : Corpa

Ontwerp : idem

Het vijfde verdiepingse appartementengebouw uit de wederopbouwperiode wordt voorzien van een isolerende buitengevel, afgewerkt met donkere steenstrips. Tevens worden de kozijnen en de stalen hekwerken vervangen.

Conclusie

De commissie juicht het verduurzamen van woningbouw toe, maar dit dient zorgvuldig te gebeuren, met respect voor de bestaande architectuur en zijn omgeving. Er is hier sprake van een sterk stedenbouwkundig ensemble, waar de betreffende flat deel van uitmaakt. In het ontwerp wordt dit aspect volkomen genegeerd en leidt tot een wezensvreemd gebouw in zijn context. Bij aanpassingen van de bebouwing in een wederopbouwwijk is er sprake van een bijzondere architectonische opgave die bij onderhavige aanvraag niet is onderkend. Het gebouw is zowel architectonisch als stedenbouwkundig als incident benaderd, waarbij de architectonische uitwerking van weinig respect getuigt voor de architectuurhistorie. De aanwezige geleiding met horizontale banden, variatie in metselwerk, kozijnindeling, gebouwbeëindiging, etc. wordt teniet gedaan door er een ongenaakbaar donker gebouw van te maken.

De commissie voorziet de indicatieaanvraag van een krachtig negatief advies.

F Overige bouwplannen

De plannen, genoemd in de lijst d.d. 18/02 2021, zijn met een preadvies van de secretaris aan de commissie voorgelegd. De leden van de commissie hebben na een schriftelijke ronde besloten de advisering over te nemen. De preadviesing is mede verricht op basis van de aan de verschillende beleidsniveaus verbonden criteria, zoals vastgelegd in de welstandsnota. Daarnaast wordt het plan getoetst in relatie tot de monumentale waarde.

Samenvattend:

Open : Verandering en handhaving zijn beide mogelijk, zowel naar structuur als naar architectuur.

Respect : Essentiële eigenschappen van de aanwezige bebouwings- en omgevingskarakteristiek worden gerespecteerd.

Behoud : Behoud en herstel van het aanwezige bebouwingsbeeld en versterken van de bestaande of historisch bepaalde karakteristiek van stedenbouwkundige, architectonische, landschappelijke of cultuurhistorische aard.

Stimulans: Het gebied vraagt vanwege zijn bijzondere of markante karakter extra aandacht voor versterking en stimulering van het beeld.

Indien van toepassing, zijn de aanvragen getoetst aan de (welstands)criteria, zoals geformuleerd in de welstandsnota. De lijsten zijn ter inzage op Bureau Commissie Welstand en Monumenten en in te zien via de website <http://www.welstandutrecht.nl>.

G Rondvraag en sluiting

De volgende commissievergadering vindt plaats op 09 maart 2021.

De voorzitter,

De secretaris,

P. van Assche

M. van der Wiel

Per 1 juli 2004 wordt de welstandsadviesing verricht op basis van de aan de verschillende beleidsniveaus verbonden criteria zoals geformuleerd in de welstandsnota 'De schoonheid van Utrecht' (vastgesteld door de raad van de gemeente Utrecht d.d. 24 juni 2004).

(O) = open **(R)** = respect **(B)** = behoud **(St)** = stimulans **(Ont)** = ontwikkelingsgebied